NOGAY KLANLARIN (SOY) KÖKENİ — ETP "SUYUN" GÖRE YAPILAN ETNOGENOMİK KEŞİF SONUÇLAR

B.A.Muratov, R.R.Suyunov

Türkçe çeviri — Hacı Mümin Müminov türkçe tercüme

Nogaylar — zengin ve kahraman kaderli bir millet (ulus)[1], ve onların geçmişi (tarihi) Avrasya'nın eski bozkır etnik gruplara bağlıdır. Nogay milletin kökeni, yanı sıra zengin yazılı bir çalışmalar ile sözlü ve epik destanlıdır, onların geleneğini yeterince tam olarak şu kişilerin eserlerinde görebiyiyoruz ve sunulmaktadır — R.H.Кereytov[2], İ.S.Кapaev[3], A.İ.-M.Sikaliev (Şeyhaliev)[4] ve diğer araştırmacılar tarafından, şimdi bu günlerde tamamlanmaktadır ki ve dahil olmak üzere aşağıdaki sonuçlara dayanan — Nogaylara yapılan Etnogenomik ve DNA sonuç testleridir.

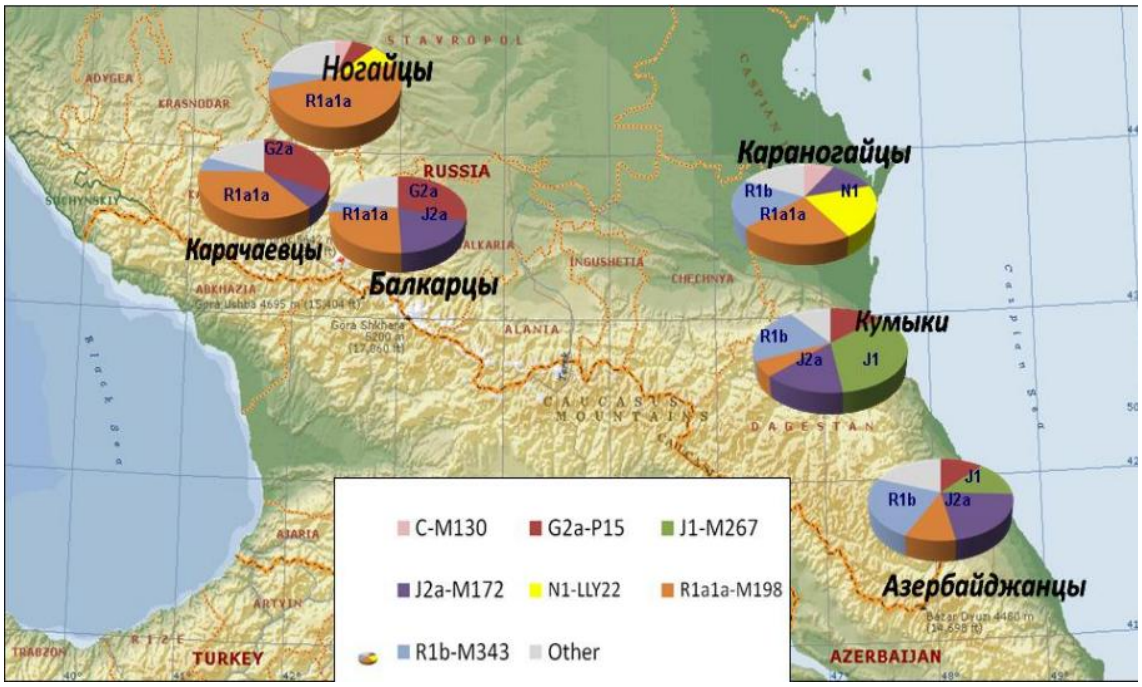

Harita 1. Genetik Portreler Kafkasya Türklerin (ana haplogroupu) — R.A.Shalyahonun özeti[5] ***(Note: Ногайцы — Nogaylar, Караногайцы — Karanogaylar, Балкарцы — Balkarlar, Карачаевцы — Karaçaylar, Кумыки —Kumuklar, Азербайджанцы — Azeriler)***

2013 yılında, Ekim ve Aralık aylarında Etnogenomik-Tarihsel Proje «Suyun» (ETP «Suyun») isimli projeye dayanarak, Astrahan ve Kuban bölgesinde yaşayan nogaylılara tarihsel bir Etnogenomik araştırma seferi düzenlendi.

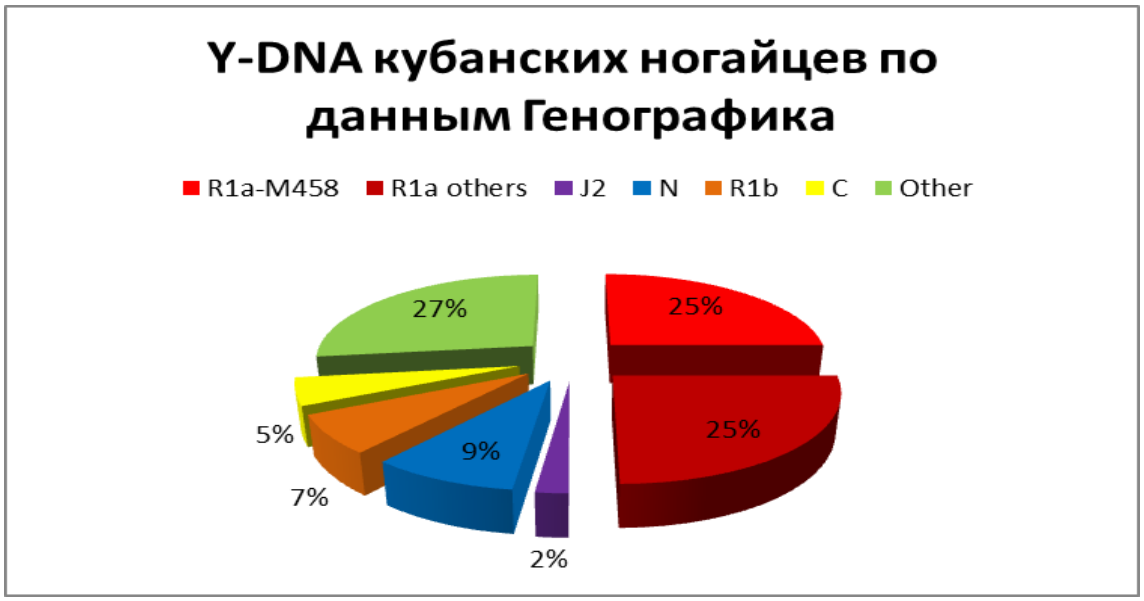

(Note: Y-DNA Nogaylar. National Geographic base)

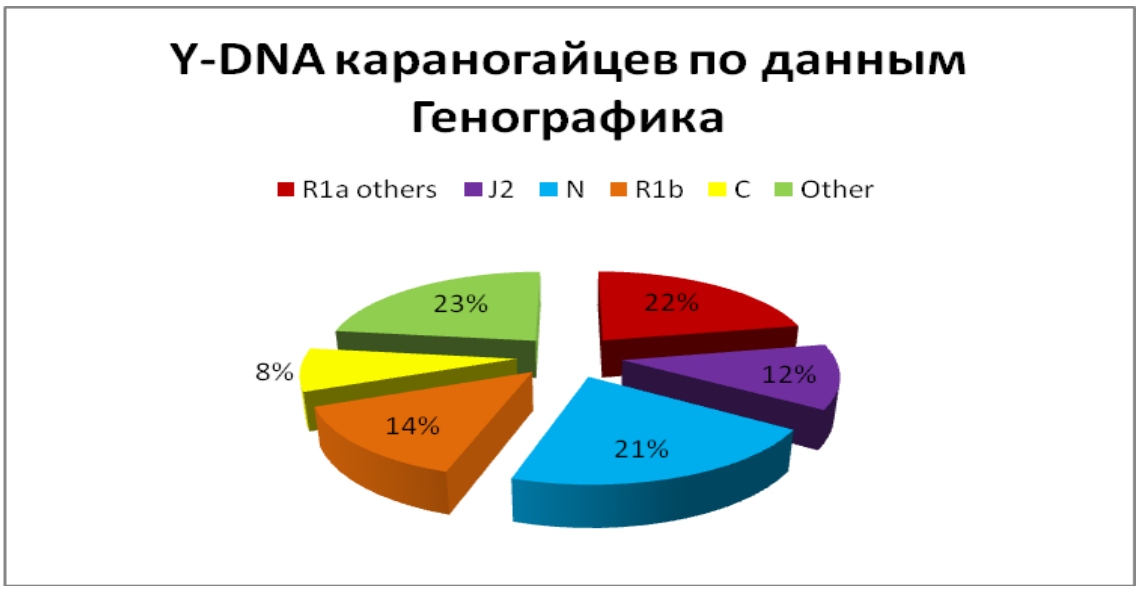

(Note: Y-DNA Karanogaylar. National Geographic base)

Ataullar olarak, nogayların Y-DNA-sını belirlemek için, aşağıdaki belirlenen bölgelerde(baba taraflı yerleşimli kabileler) test edilmiştir: Seitovka, Rastopulovka, Astrakhan, Tatar Bashmakovka (Astrakhan bölge); İkon-Halk, Erkin-Yurt, Erkin-Halk, Adil-Halk, Uçkeken, Çerkessk (Karaçay-Çerkesya Cumhuriyeti); Stavropol

(Stavropol bölgesi) ve Karasu (Dağıstan)[6]. Daha önce МГНЦ РАМН, ИБГ УНЦ РАН[7], hem de FTDNA tarafından katılanların bazı Nogay soylu temsilcileri araştırılmıştır. Bu araştırmalara göre Nogayların Ana haplogroupu — R1a, (ve Kuban Nogaylarında bu yaklaşık %50'si)[8]. Dağıstanlı karanogaylılarda 'Doğu Avrasya' bölgesinde, bu haplogrouplar — C3, N, O — yüksek bir oranda görülmektedir[9].

Foto 1. Astrakhan Nogaylılar

«Soraman» projesine göre FTDNA — nogayların ana haplogroupu da R1a, FTDNA yanı sıra Nogay klanlarına yapılan SNP'lere göre ortaya çıkan şu ki — Nogayların özellikle subcladesi — R1a-Z280[10], esas olarak bu subclade Doğu Avrupa halkları için geçerlidir.

Ama Kuban nogayların ana kümesi, Genetik grafik bilgilerine dayanarak, Nogayların sahip olan örnekler ile oluşmakta olan subclade R1a-M458, ve tüm test edilmiş olan Kuban Nogaylarında yaklaşık yarısında bulunan subclade R1a'dır.

R1a-M458 Subclade, kendisine yaygın olan bölge — Orta Avrupa'dır, ve bunu tahmin ederek, R.A.Shalyaho yaptığı çalışmada öneriyor ki, Nogayların R1a-sı (M458) — bu da Slavların ve diğer Avrupa ülkelerinin etkisine dayanmaktadır[11].

Foto 2. Kuban Nogaylar Eslemesovıy, muhtemelen — subclade R1a-Z2123

Karanogaylara bakarsak, burada biraz çeşitli bubilgiler var. Genetik grafike göre onlarda iki ana haplogroup karakterize edilmektedir — R1a ve N-LLY22, ve yine genetik grafike göre R1a ile birlikte ayrıca subclade R1a-Z2125 bulunmaktadır[12].

Diğer etnik Nogay gruplarda, yani Kubanlılarda, biz tahmin ediyoruz ki, eslemes kabilesinin muhtemelen subcladesi R1a-Z2123 temsilcileridir, ve buna dayanarak onlarla kesişen Elan Başkirlerde bulunan subclades R1a-Z2123'dır.

Ve böylece R1a haplogroupu şu Nogay kabilelerinde bulunmaktadır — As, Kara-Sirak, Ajimbet, Kuges, Koron, Nayman, Eslemes ve diğerlerinde, bu Nogay kabile temsilcileri genelde Doğu Avrupanın güney steplerinin İskit-Sarmat kabilelerin soyundan gelen torunlardır — özellikle Aslar ve Siraklar, eski zamanlarda Kuban, Volga ve Don bölgelerinde göçebelik etmişlerdir. M.Ö., başlangıçta As ve Sirak torunları, Hun kabileleri ile bir anlaşma yapmışlar ve birleşmişler; ve daha sonra Peçenejskovo ve Polovetskovo kabileleri ile birleşip onların bir parçası haline gelmişler. M.O., XIII yüzyıl sonrası, Asların ve Sirakların torunları, kendi kabile isimlerini koruyarak önceden yeni oluşmuş olan Nogay etnik grubuna katılmışlar ve Nogay Ordasının bir parçası olmuşlar.

Foto 3. Nogay kültür merkezi. Cherkessk, Aralık 2013

Aynı zamanda şu da inkâr edilemez, ki muhtemelen bazı nogay R1a (özellikle bahsetiğimiz subclades M458 temsilcileri) gerçekten Slav halkların soyundan bir tutumu vardır ve ilgilidir. Bu soruya kesin bir cevap ancak ve daha detaylı bir nogaylı M458-lerin test yapılması sonrası verilebilir. 'Nogay' ethnonimi ile ilgili olarak bu araştırmanın yazarları, etnolog Yu.A.Evstigneevanın görüş noktasının takipçileri, ve ona göre 'nogay' ethnonimi «nagan» termininden gelmekte olduğunu söylüyollar, bu da Moğol dilinde 'göçebeler' anlamına gelir, yani «yeşil, çim üzerinde yaşayanlar».

Foto 4.

Nogay savaşçıları — film görüntüleri

Naganlar ve ya Nogaylar — Cuçi han moğolları Deşt-i Kıpçak'ın bozkır kabilelerin Müttefik güçlerin bir parçası ve adlandırılması, ama Moğollar ile ortak bir kökene sahip değildirler.

Ve böylece, Moğollar fetih ettigi bazı Deşti-Kıpçak kabilelerini — Altın Ordanın göçebe nüfusun temelini oluşturmuşlardır, ve onların dili, O devletin kabileler arası tüm nüfusun 'aşiret dili' olmuştur. 'Polovtsiy' ethnonimi, yani 'Kumanlar Rus ve Batı kaynaklar sayfalarından yok olmuşlar, ve Altın Ordanın tüm nüfusu 'Tatarlar' denilmeye başlanmıştır, ve XV yüzyılında göçebe kısmına Nagaylar denilmeye başlanmıştır; (yani Moğolcadan «nagan» — kökler, ot, yeşil, yani göçebe)[13].

30.12.2014 tarihnde, Suyun.info sayfasında aşağıdaki Nogayların bazı haplotypes'leri bulabilirsiniz (Soraman projesinden ve diğer FTDNA projelerden)[14]:

№ Kit	Name	Clan	Hg	D393	D390	D19	D391	D385	D426	D388	D439	D389I	D392	D389II
249617	Urakchiev	As-Nughay, Kuban	R1a Z2123 -	13	25	15	11	11 - 15	12	12	11	13	11	31

URAKCHIEVIY (kubanlılar) — Kabile — Ac, tamga —.

SNP Z2123 Urakchievlerde negatif. Tesadüfler Kabile — Urakchievler:

0	Mr. Petr Kuzma-Ivanov		R-M417
0	Vladimir Grigorievich Pashennykh		R-M512
0	Mr. Sadık Can Perinçek	Hasan Ağa, Coban River 1870	R-M512
0	Jeduard Anatoljevich Ivanov		R-M512
0	70		R-M459
0	Mr. Matti Meriala	Alexander Michailov,1850-1910,Pihkova,Russia	R-CTS456
0	Robert Michael Pranik		R-M512
0	Mr. Andrzej Halec		R-M512

225443	Kenaniev	Kangli-Nughay, Kumi	R1a-Z280	13	25	16	10	11-14	12	12	10	13	11	30

KENANİEVIY (kumanlı) — Kabile — Kanglı, tamga ay — .

Kenaniev kabilesine yaklaşan 25 belirteçler bulunmuştur:

1	Walter Dabrowski	Frank Dabrowski, 1800s, Grodno (Hrodna)	R-Z28¤
1	Dr. Adam Fikso	Adam Fikso, 8.¤/7/1884, Virga, Courland. Lithuania	R-M512
1	Norman Clark Sr.		R-M512
2	Aleksandr Indylo	Yarema Indylo, XVIIc, Chernigiv r. (Ukraine)	R-M512
2	Mr. Thomas Anthony Teel		R-PAGES00007
2	Mr. Tomislav Kalinić	Josip Kalinić abt. 1820	R-M512
2	Mr. Pranas Matulionis	Pranciškus Matulionis, 183(4?)-1890, Raikėnai	R-M512
2	Megomet-Ali Shaban-uli Naymanov	nayman, koban-noghay, NGY	R-M512
2	Long	William P. Long b.1824 GA d. 1875 AR	R-M512
2	Sergey Pavlovich Shirokov	Shirokov	R-CTS3402
2	Janell Kerby	James D. Long,b.c.1825 Georgia	R-M512
2	Klosek	Kłosek	R-PAGES00007
2	Mr. Obidzinski	Pawel Obidzinski, d.bef.1687, Obidzino-Suwaly, PL	R-CTS3402
2	Dietmar Zander	Jacobus Sanders, c1490-1567	R-Z280

294971	Aynaliev	Azhimbet-Nughay, Astrakhan	R1a	13	25	16	10	11-14	12	12	10	13	11	31
AYNALİEVIY (astrahanlı)— Zaynulla 1955 — Aysa 1929-1989 — onun oğlu Sarsek (?-1934) — onun oğlu Aynale XIX yüzyıl. köy — Yasin-Sokan, kabile — Ajimbet, tamga kepçe -														
294962	Bekmukhamedov	Kuges-Nughay, Astrakhan	R1a	13	25	16	10	11-15	12	12	11	13	11	29
BEKMUHAMEDOVIY (astrahanlı) — Anur 1963 — Aron 1937-2010 — Hasan — Bekmuhamed. köy— Hojitay Krasnoyarsk bölgesi, Astrakhan bölgesi, kabile Kuges, tamga ay — . Bekmuhamedov kabilesine 25 belirteçlerli iki adım yaklaşımlı — Vadim Rauk.														
312687	Suyunov	Kara-Sirak-Nughay, Kuban	R1a-Z2122?	13	25	16	11	11-15	12	12	12	13	11	30

SUYUNOVIY (kubanlı) — Murat 1972 — babası Kliç-Girey 1941 —2010 — babası Osman 1900-1943 — babası Morat. köy — Erkin yurt (Urak), kabila Kara-Sirak (gerçek sirak-yetim-öksüz), tamga — .

Kara-Sirak kabilesinden gelen Suyunoviy için önerimiz bu SNP Z2122 araştırılması, eğer bu SNP Z2122 — negativ ise, önerimiz bu SNP Z283 araştırılması, ve bu SNP'te Z283 negatif sonuç verirse, ardından bu SNP Z93 kontrol etmek gerekir.

Suyunov "Kara-Sirak" kabilesi ile olan yaklaşımlar ve kesişenler:

0	Mr. Daniel Joseph Keller	Koeller, Mathiasabou□ 17351785	R-M512
1	Mr. Zufar G		R-M198
1	Mr. Tyumen Russian Siberian Cossack		R-CTS456

312689	Kurelov	Koron-Nughay, Kuban	R1a	13	25	17	10	10-14	12	12	10	13	11	30

KURELOVIY (kubanlı) — Askerbi 1960 — babası Murzabek 1932-2002 — babası Abdulkadir 1901-1953 — babası MutavaliXIX в. — babası Abrek-Muhamet. köy — Erkin-yurt (Alakay), kabile — Küren (коron-nugay), tamga кos-alif —

249612	Naymanov	Nayman-Nughay, Kuban	R1a-Z280?	13	25	17	10	11-14	12	12	10	13	11	30

NAYMANOVIY (кubanlı) — Kabile — Nayman, tamga — .

Tahminen subclade R1a-Z280. Naymanovıyh kabilesine 25 belirteçler(markörler) yakın olanlar:

1	Richeard Eisenmann		R-M512
1	Mr. Ira Phillip Prince	James Prince 1719-1789	R-M□12
2	Mr. Nikolaj Nikolaevich Vorontsov	Vorontsov, Viled river	R-M512
2	Mr. Wladislaw Egorovich Vorontsov	Vorontsov Egor, ab 1910, Viled river	R-M512
2	Mr. Alexander Alexeevich Vorontsov	Vorontsov Alexej, 1901-1931, Ust-Sysolsk	R-M512
2	Mr. Tomislav Kalinić	Josip Kalinić abt. 1820	R-M512
2	Chornoby	Cygany/Rudka, Ukraine	R-L260
2	Toni Richard Turk	Christian Friedrich Türk, 1690	R-L260
2	Mr. Bill Succolosky	Jurgis Sakalauskas, b.c.1800, Prienai, Lithuania	R-M417
2	Clyde Kennedy		R-M512
2	Stephen Huff		R-M512
2	Zbigniew Grabowski	Grabowski	R-M512
2	Theodore Schaeffer	Stanislaw Siejwa — b.1895-d.1965-Folwark Sidorowka	R-M512

2	Mr. Anatoly Spartakovich Vorontsov	Vorontsov Ivan,1500>Vasilij,1834>Spartak,1925	R-Z280
2	Dietmar Zander	Jacobus Sanders, c1490-1567	R-Z280
2	Mr. Nikolai Sergeevich Vorontsov	Vorontsov Mitrofan,1580>Vasilij,1834,Solvychegodsk	R-M512
2	Amir Kenaniev	kumi noghay, kangly, NGY	R-Z280
2	Mr. Artem Alexandrovich Vorontsov	Vorontsov Mitrofan,1580>Vasilij,1834>Spartak, 1925	R-CTS3402
2	Mr. Andrew Victorovich Vorontsow	Vorontsov Mitrofan,1580>Vasilij,1834>Spartak, 1925	R-CTS3402
2	Walter Dabrowski	Frank Dabrowski, 1800s, Grodno (Hrodna)	R-Z280
2	Alexander Viktorovich Vorontsov	Vorontsov Mitrofan,1580>Vasilij,1834>Spartak, 1925	R-M512
2	Mr. Viktor Spartakovich Vorontsov	Vorontsov Mitrofan,1580>Vasilij,1834>Spartak, 1925	R-CTS1211

313898	Eslemesov	Eslemes-Nughay, Kuban	R1a-Z2123?	13	25	17	11	12-14	12	12	11	13	11	30

ESLEMESOVIY (kubanlı) — Temircan 1976 — Amirbi 1945 — babası Manmut 1910-1981 — babası Mecid 1860-1920 — babası Eslemes 1810-1876. Eslemesin anlamı — «dikkat etmez». köy— Uçkeken (Kara-Aydar), kabile — Eslemes;

tamga — ala-at (benekli at) — .

Eslemesovların 37 markörlerinde, Elan Başkirlerden sadece 3 adım uzaklığında, ve yuksek bir derecede muhtemelen söyleye biliyoruzki Elanlarda bulunan pozitif SNP Z2123, Eslemesovlardaki ilen kesişendir.

287863	Isaliev	Ergenekli-Nughay, Astrakhan	C-F1756?	13	24	15	9	12-15	11	13	11	13	11	29

İSALİEVIY (astrakhanlı) — Almaz 1973 — Kavandullu 1940 — Kurmantay ?-1941 — İsali. köy — Baranovka, Narimanovskiy; Astrakhan bölgesi, kabile İrgenekli (çit), tamga —

312693	Utemisov	Kipchak-Nughay, Kuban	C-F1756?	13	24	15	9	12-15	11	13	11	13	11	29

UTEMİSOVIY (kubanlı) — Aubekir 1940 — onun oğlu Magomed 1941-2011 — onun oğlu Husin. Ataol — Erkin yurt (Urak), kabile — Kıpçak, тамga —

313895	Kangliev	Kangli-Nughay, Kuban	C Star-cluster?	13	25	15	10	12-13	11	14	10	13	11	29

KANGLİEVIY (кubanlı) — Yemey XIX y.y.— onun oğlu Mahmut XIX y.y. -1940 — onun oğlu Alibi 1925-1982 — onun oğlu Nazir 1956 — onun oğlu Rasul 1980. Ataul — Nıjnemansurovskiy, Erkin-Halk (Alakay), кabile — Kanglı, тамga — 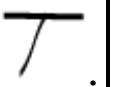 .

Kanglıevıy kabilesinle kesişen 12 мarkör bulunur:

Abdil Dulat-Zhanys		M217
Mr. Bibars Dastan	Shanishkili [KZ: r.A¤tobe: d.Mugalzhar]	
Mr. Almazbek		M217
Mr. Muradil		M217

Toktomyshev		
Mr. Tolubay Tongarbayev		M217
Mr. Azamat Zinullin		M217

294969	Utaliev	Utugule-Nughay, Astrakhan	C Star-cluster?	13	25	16	10	12-13	11	13	10	12	11	28

UTALİEVIY (astrahanlı) — Nurulla 1970 — Bikmurza 1933-1982 — Agjan 1898?-1966 — Utali (Utugule). köy — Aysanay, Krasnoyarsk, Astrahan bölgesi, kabile — Utugule-Tubetpes, тамга şyomiş (керçе) —

294964	Dzhumanov	Baygundi-Nughay, Astrakhan	C Star-cluster?	13	25	16	10	12-13	11	14	10	12	11	28

CUMANOVIY (kumanlı) — evlatlık oğlan Utemuhamed Cumanov. Gerçek jenalojik: Ramil 1990 — babası Ramay 1964 — babası Ravıl 1937 — babası Kotlo-ali — babası Yakşimbey. köy — Beştau, Stavropol, kabile — Baygondıy — Nayman — Karagaş, тамга şyomiş (керçе) —

Cumanovlara en yakın yaklaşım — astrahanlı nogaylılar Utalievıyler, 37 markörlerden sadece bir adımda, ve daha sonrası 3 adım mesafe uzaklığında gelenler Madi Şalşımbaevler, ve 4 adım mesafede Christopher Lee Armijo, abak-kerey kabilesinden Sayduldin, Muhamedi, Abdraşil Mirkulov, Sabit Narıymbetov (Şanıyşkılıy Besauil Daulet) ve Berik Eskazin (Şanıyşkalıy. Kazakistan, Aktobe, Şalkar).

249610	Mengli-murzaev	Bayata-Nughay, (Edishkul horde)	C Star-cluster?	14	24	16	10	12-12	11	14	10	13	11	29

MENGLİMURZAEVIY (edişkul) — Kabile — Bayata, тамga — .

Tамerlan Meglimurzaeva kabilesini, başkir кara-merkitlerden ve Daulena Baylanov tarafından, 67 мarkörlerden, sadece 7 adım ayrılmaktadır

294967	Galiev	Toyurmali-Nughay, Astrakhan	J2	12	23	13	10	15-16	11	14	12	14	11	30

GALİEVIY (astrahanlı) — Şamel 1945 — babası Hamza 1912-1996 — babası Yahya — babası Cambulat — babası Gali. köy — Seitovka(Toyurmalıy), Krasnoyarsk, Astrahan bölgesi, кabile — Toyurmalıy (bolluk), тамga — тамga şyomiş(кepçe) — .

Galievler kabilesine en yakın 12 мarkörlerden yaklaşım — Nurcan Tleugeliev.

249620	Nuraliev	Kongur-Kipchak (Edishkul horde)	J2	12	23	14	9	14-18	11	16	11	14	11	30

NURALİEVIY (edişkul) — Kabile — Kongur-Kıpçak, тамga şyomiş(кepçe) —

287868	Kutlambetov	As-Nughay, Astrakhan	J2	12	24	14	10	13-16	11	14	11	13	11	30

KUTLUAMBETOVLAR (astrahanlı) — Eduard 1964 — Cumagaz 1939 — babası Ayman 1894-1976. köy — Vyatskoe, Krasnoyarsk, Astrahan bölgesi, кabile — As, тамga — .

Kutluambetov kabilesinle rastlananlar ve yaklaşanlar:

0	Arsen Kurmanbiy-uli Sikaliev	nayman, koban-noghay, NGY	J-M172
0	Mr. Adnan Masood		J-M172
0	Kazim Cihangir Demirhan		J-M172
1	Mr. Baga As		J-M172

279131	Suyunov	Nayman-Nughay, Astrakhan	J2	12	24	14	10	13-16	11	14	11	13	11	31

SUYUNOVIY (astrahanlı)— İskander 1973 — babası İldus — babası İlyaz 1916 — babası Cimagildıy XIX y.y. köy — Hojitay (Hajitay) Seitovka yakınlığında, Krasnoyarsk, Astrahan bölgesi, кabile — Baganali (destek), тамга —

312686	Suyunov	Suyun-Nughay, Kuban	G2a?	14	22	15	9	13-18	11	12	11	13	11	29

SUYUNOVIY (кumanlı)— Baymurza 1986 — babası Bekmurza 1959 — babası Yusuf. köy —Beştau (Stavropol), тамга —

312695	Dzhemakulov	Yimakul-Nughay, Kuban	G	14	23	15	10	13-14	11	12	12	12	11	28

CEMAKULOVIY (кubanlı) — Mamaş 1910-1990 — onun oğlu Hамid 1935-2005 — onun oğlu Timur 1968. köy — İkon-Halk (Токтамıys), кabile — Yımakul, тамга — .

Kendi soyadının tarihini kendisi test etiğini anlatıyor. Cemakulovun bilgilerine gore — en büyük ve çok sayılı soylar — kuban nogaylarıdır, ve sadece Naymanolardan ve Baisovlardan sayısal olarak geridedirler. Burada şunu da sölemek gerek — bu farklı üç soy(köken), birbirlerine bağlı olmayan ama birleşen dir. Bu üç farklı soyların tesilcileri, birbirilerini akraba olarak görmiyorlar. Cemakulovıyların ata köyü — İkon-Halk (XX yüzyılın 20-lerine

kadar — Tohtamişevskiy — Toktamıys).

Ata önder, aile efsanesine göre, kumuk'imiş. Burada şunu da solemek gerek — XVIII-XIX yüzyıllarda Batı Kafkasya halkı, çok sayılı Dağıstanlı uluslarını birbirinden farklı olduğunu ayırt etmezlermiş ve oların tümüne Kumuklar derlermiş. Bu nedenle 'Kumuk', bu durumda Dağıstanlı anlamına gelmektedir. O günlerde, bir kişi, sebebi ne olursa olsun, başka bir milletin topraklarına yerleşmeye zorlandı ise, genellikle onun adına, o ulusun adı takılırmış. Örneğin, Mahmud isimli bir çerkez, bir Nogay köyüne yerleştiği zaman, kendisine çerkez Mamut denirmiş. Göç eden insanların soyundan gelenlere(torunlara) , kendilerine isim olarak gelen kabile ismi verilirmiş ve böylece bu tür soy isimler günümüze kadar gelmiştirler — Kabardaevıy, Abazovıy, Abazalievıy, Çerkesovıy, Çeçenovıy, Karaçeevıy, Nogaevıy, Nogaylievıy, Ebzevıy ('svan' Karaçayçe olarak — olacaktır ebze), Urusovıy, Balkarovıy ve daha birçok isimler. Nogayların, adıygların, karaçeevlerin ve diğerlerin arasına yerleşen Dağıstanlılara 'Kumuk' denilirmiş, ve onların soyundan gelenlerin soy isimleri Kumukov'imiş. Şu anda, Batı Kafkasya bölgesinde, birçok kişi Kumukov soy ismini taşımaktadır, ama hepsi akraba değildirler, onlar farklı dağıstanlı soylarından geliyorlardir.

Cemakulovlar, kendi soyu «кumuk» olarak yürütülmesine rağmen, XX y.y. başlamadan önce de Kumukov soy isimini taşırlarmiş. Bilinmeyen nedenlerden dolayı, Kumukovlar, kendi soy ismi olarak, atalarından gelen Yumagulov ismini almışlar — (Nogayca edebiyatında bu böyle yazılır, Kuban Nogaylarca telaffuzu — Jumakul). Jumakul kelimesini ikiye bölür isek — Juma (Cuma) — Cuma, o günlerde, erkek isimlerin oluşturulmasına karar ve özen verilirmiş, ve böylece müslümanların saygı gösterdiği kelimelere(Cuma, kurman, oraz, bayram vs) bağlantısı varmış, eklenti «kul» kelimesi de, dini değerler önünde saygı göstermek anlamına gelir.

Kumovlar İkon-Halk'ta da var ve bu günlerimizde de var, bazıları da Cemakulovlar ile akraba sayılır, Kumovlardan bazıları da soy isimlerini değiştirmemişler, bazıları da diğer Dağıstanlılardan gelmektedirler.

Cemakulovların efsane kökeni icin üç versiyonu vardır:

1.Bir Kumuk Knyazı'na(Prens) kırgın olan köylüler, intikam için Knyaz'ın iki oğlunu kaçırmışlar ve gizlice bunları kuban Nogaylarına göndermişler. Knyaz'ın büyük oğlu ergenlik çağıdaymış, çok şeylerin fakındaymış, ve kendi gururunda sıradan insanları hor görürmüş, kendisine verilen yemekleri reddedermiş ve özlem ile açlıktan ölmüş. Knyaz'ın diğer daha küçük oğlu, hala çok küçük iymiş, kısa zamanda yeni ortama uyum salamış ve büyümüş ve Kubanlı Cemakulov kabilesinin başlangıcı olmuş,

2. İmam Şamil'in ordusundan subayın biri, Kafkasya savaşından sonra, Kraliyet yönetimi tarafından baskı altında kalmak korkusuyla, Dağıstandan Batı Kafkasya'ya kaçmış ve Nogayların arasına yerleşmiş.

3. İmam Şamil'in ordusundan, birkaç subay kardeşler, Kafkasya savaşından sonra, Kraliyet yönetimi tarafından, Batı Kafkasya'ya sürgün edilmişler ve Nogaylar ve Abazların arasına yerleşmişler. Bu günlerde, Krasnıy vostok(Kırmızı doğu) Abaza köyünde, çok sayıda Cemakulovlar yaşamaktadır ve kendilerini Abazlı olduğuna inanmaktadırlar.

Her üç efsanenın zayıf tarafları da var:

Birinci seçenek — en saf haliyle bir efsane.

İkinci ve üçüncü seçenekler — bunlar da şuphelidir, çünkü Kafkas savaşın bitiminden sonra, bir buçik yüzyıl içinde bir kişi ve ya birkaç kardeş böyle çok sayida bir kabile kuramazlar ve yürütemezler. Belki kendileri subay olarak Şamilin ordusunda görev almadılar, belki onun öncekilerinde idiler? Bu durumda, bu soruya cevab arşivlerdeki korunmuş olan belgelere dayanarak çözebiliriz.

1917 y., devriminden önce, Cemakulovların sosyal statüsü açısı şöle — Abu Cemakulov — köyün en zengin adamlarından biriydi, ve onun küçük kardeşi Hacı Umar kral tadafından köyün güvenileni idi. Devrimden sonra, onlar zulüme uğrarlar, ama Karaçay dağına kaçarak kendilerini kurtarmişlar, ve daha sonra evlerine dönmüşler, ve İkon-Halka yerleşmiyorlar, ancak Küçük Zelençuk'a, nehrin karşı kıyısında bulunan, Adıyge-Hable orta bölgesine yerleşiyorlar.

İkinci aile, Cemakulov soy ismini taşıyanlar ve temsicileri Adıyg(Çerkez) kökenlidirler. Üçüncü aile — en az sayılıdır ve görünüşe göre aslında nogaylıdırlar.

12 markörlerde Cemakulovıy kabilesine yaklaşımlı olanlar — Abdurahman Abdulla Ali Yasim Fahro, David Gallavay ve Çengiz Denız (Turkiye).

313897	Kereitov	Kereit-Nughay, Kuban	G	14	23	15	10	13-14	11	12	12	12	11	30

KEREYTOVIY (kubanlı) — Keldıbay XVIII-XIX y.y. — onun oğlu Magomed XIX y.y. — onun oğlu Alimgaziy 1886-1975 — onun oğlu Husin 1926-1999 — onun oğlu Ramazan 1943 — onun oğlu Enver 1970. köy — Erkin-Halk (Alakay), kabile —

Kereyt, тамga kılıyş (kılıç) —

Kereytovıy kabiyesi muhtemelen yaso-kasogskoe kökenlidir. Kereytovıy kabiyesinle 12 markörlerde rastlananlar ve yaklaşanlar:

C	Delmer Wiles		G-P15
C	Joe Martinez		G-P15
C	Mr. Mehmet Uzer		G-P15
1	Bulat F. Gusmanov	Mukanay b. 1716, Bashkort/Tatar	G-U1
1	Mr. Qasau-Qariy-Qipsaq Bashkir	Ramazan (XIX), Bashkiria, Qasau-Qariy-Qipsaq clan	G-M201

294970	Birabasov	Buyrabas-Nughay, Kuban	J1	12	23	14	10	12-18	11	13	11	13	11	29

BİRABASOVIY (kubanlı) — Ogurlıy — onun oğlu Seydahmed — onun oğlu Magomed XIX y.y. — onun oğlu Askerbi 1919-1987 — onun oğlu Anuarbi 1949 — dnun oğlu Ruslan 1984. Köy — Adil-Halk (Şavaz), kabile — Buyrabas, тамga peşenek[15] — .

Birbarosoviy kabilesinle rastlananlar ve yaklaşanlar:

C	Mr. Khozh-Akhmed Elikhanov	Chechen Republic, Zumsoy-'Eli gar	J-M267
C	Mr. Biaslan Esekkuev	Esekku, ataul Dzhansokh, Karachay	J-CTS1460
C	Mr. fahad a almulla		J-M267
C	. .	Laz	J-M267
C	Mr. Magomed-Saleh Adsalamovich Yusupov	Chechen Republic, Zumsoy-Kkhumartkkhalloy gar	J-M267
1	Mr. Aidos Abzhalelov	Toibek, Abzhalel, Smail, Kerei, Oraz, Dembi (1780)	J-CTS1460

294963	Karasov	Kara-As-Nughay, Kuban	J1?	12	23	14	10	12-18	11	13	11	13	11	29

KARASOVIY (kubanlı) — Keldimurat 1980 — babası Magomed 1951 — babası

Zabit-Gerey 1922-1993 — babası Seid-Batal — babası Ramazan. Köy — Erkin-Halk (Alakay), kabile Kara-As (gerçek as настоящий ас), тамга — .

Karasovıylar 12 markörlerde nogaylı Birabasovıy rastlananılı ve yaklaşımlı ve oların uzak akrabaları oluyorlar.

249611	Kazakov	Kazak-Nughay	J1	12	23	14	10	12-20	11	13	12	13	11	29

KAZAKOVIY (kubanlı— kabile — Kazak, тамга — .

Kazakovıy kabilesinle rastlananlar ve yaklaşanlar:

0	. .	Kakhetian	J-M267
1	Mr. Isaac Salasidis	Salasidis Isaac , 1907-1976	J-M267
1	Stephen Earl Blan	James J. Blan, b. 1859 and d. 1912	J-M267
1	John Clarence Edens	Richard Edens, b. abt. 1755 and d. abt. 1830, SC	J-M267
1	Arab Study Diyala / Mandali Al Zubaidi	Iraqi Arab from Mandali [M]	J-M267

249621	Kassaev	Kipchak-Nughay, Kumi	R1b-M73	13	22	14	11	14-15	12	12	13	14	13	33

KASSAEVIY (kumanlı) — Kabile — Kipçak, тамга — .

Kassaevlere en yakın olan haplotip — Balkar haplotipi R1b-M73, daha çok da rastlanan uzak olan haplotip — Ural ve Altay haplotipi. Kassaev kabilesi çok büyük olasılıkla Çuy Kumi(Sira) kabilesi soyundan gelen, Deşt-i Kıpçak parçası, ve ortaçağ kroniklerine göre Sara ve Emek beraberliğinde yaygın olan Kipçak ismidir.

249614	Aksiev	Ak-As-Nughay, Kuban	R1b-P312	13	24	14	10	11-14	12	12	12	13	13	30

AKSİEVIY(kubanlı)— Kabile — Ак-As, тамga — .

Bu Nogay kabilesinin kökeni(doğuşu) — Batı Avrupa, Aksiev kabilesinin 25 markörlerinde, yaklaşık 62 avrupa R1b yaklaşımı bulunmaktadır ve daha ötesi — bunlardakı SNP P312 pozitif.

225442	Nuradilov	Madzhar-Nughay	E1b	13	24	14	10	18-19	11	13	11	13	11	30

NURADİLOVIY— Kabile — Macar, тамga — .

Nuradilov kabilesinde 12 markörlerde, bir adım uzaklıkta Hollandalılıarla yaklaşımlı olmaktadır.

249618	Kazikov	Konirat-Nughay, Kumi	L	11	22	14	10	13-17	11	12	12	12	14	28

KAZİKOVIY (kumanlı)— Kabil — Kungrat, тамga şayıki (sandal)— .

Kazikovıy kabilesinle rastlananlar ve yaklaşanlar:

2	Bu Mohammed		L-M20
4	Ajmal Al-Aidrus		L-M20
4	Bu Khalifa Yousif		L-M20

313893	Isunov	Kara-Nughay, Dagestan	O	12	20	15	10	11-11	11	12	11	13	14	28

İSUNOVIY (karanogaylı) — Magomed — onun oğlu Suyun 1927-1988 — onun oğlu Alik 1953 — onun oğlu Timur 1980 — onun oğlu Emir 2010. köy — Karasu (Dağıstan); кabile — Usun, тамga —

313899	Kubekov	Kubek-Nughay,	N	13	23	15	10	10-	11	13	10	14	14	31

		Kuban						12						
KUBEKOVIY (kubanlı) — Ahmad-Murtaza — onun oğlu Аккubek — onun oğlu Abdulla — onun oğlu Nasıyr — onun oğlu Namaz (?-1830) — onun oğlu Abduap — onun oğlu Magomed — onun oğlu Girey 1903-1943 — onun oğlu Husin 1930-2003 — onun oğlu Rasul 1974 — onun oğlu Rahim 2004. Köy — İkon-Halk (Токtamıys), kabile — Kobek-Kipçak, тамga —														
249613	Kivalov	Kara-Mangit, Kuban	D1	12	25	16	10	15-17	11	12	11	13	10	29
KİVALOVIY (kubanlı)— Kabile — Kara-Mangit, тамga —														

Farkediliyor ki, Nogay kökenlerinde, bulunmakta olan eski Türk ve Moğol soylu katılımlar. Yani örneğin, Kuban Nogayları, Kubekov soy ismi temsilcileri, efsaneye göre, kendi şeceresi Kobyaku'lardan — Kumanlı hanından, ve onların haplogroupu "N"olmaktadır ve bu da kabilenen Sibirya kökenli olduğunu gosterir.

Kumanlar hikayasine göre, Kobyak Lukomorye'li kumanlara aitti, ve diğer kunlu Konçak han- toksabaç kunlulurlar'ile da dostluk ilişkileri içindeymiş.

Kobyak kabılesi ve Konçak han- toksabaç kabilesi ile arabağlantısı tesadüfi değildir, çünkü bağzı sibirya soyların aralarında kobyakoviç ataları da bulunmaktadır ve 1054 y., kunlularla beraber Kazakistan ve Güney Sibirya topraklarından, Dnepr ve Don bölgelerine göç etmişler.

Ayrıca Nogaylarda yaygın olan "C" haplogroup'dur. Nogaylar arasında STR'e gore, subclades F1756 ve Starcluster karşılana bilir.

G.M.Baimbetov göre, subclade F1756 — Hun (Gun) kökenli olduğunu gösterir. Nogaylı İsalievıy ve Utemisovıy — bunlar subclades F1756 temsilcileridir. Bu Nogay haplotiplerine yakın rastlantılı olanlar, diğer uluslar arasında da görünmektedir — Çingiz Alıymkulov, Satıymbek Kasıymbekov ve Gungaaravdan Minjurdorj (Çin, İç Moğolistan).

Foto 5. Kıpçak torunları — nogaylar, köy Erken-Halk, Karaçay-Çerkesya, Rusya Fedarasyonu, Tarih ve Kültür Nogay halkları Müzesi. 10.12.2013

Subclade F1756, Egiyn-Gol nehrin, Hun mezarlığın sektör “B” bulunabilir ve bazı Avrupa insanlarında da görünmektedir. B.A.Muratov göre, subclade F1756, daha eski zamanlarda sarı-türgeşey kabilesi ile bağlantılı imiş, ve “Kuman” ismi de buradan alış oluyorlar, “Kuman” ethnonymi bu rus kök tabani, türk isimleri — “sarı”[16].

Nogayların Starcluster’i aslında Altınordanın döneminle bağlantılıdır, bunlar birlik ve beraberlik içindemişler ve aslında o

dönemde başlamıştır Nogayların doğuşu, kendileri Moğol klanları mangit, nayman, aslar, siraklar, kıpcaklar ile birlik kurmuşlar. Nogaylarda subclades "C" nayman ve mangit kabileli temsilcilerinde bulunmaktadır.

Foto 6. Nogay araştırmacısı Ravil Cumanov. Astrakhan, 2013

Nogay halkının ana bölümünü yapanlar — Kafkas yerel halkı soyundandirlar. Böylece Camakulovlar adıyglar'la akraba, ve Birabasovlar Çeçenler ile akraba sayılır. Burada Kafkas etnik bileşimlerin girişi, Nogay Müslümanlar ile misyonerlik faaliyetler işbirliğinde bozkır göçebe nogaylarını, kuzey Kafkasya kuzeyine douğru sabitleşmelerinde büyük rol almışlar.

Sonuçta özetlemek gerekirse: «Soraman» projesine, FTDNA, Genography'si ve yapılan nogay haplotiplerin DNA testleri sonuçlara dayanarak, şunu söyleye biliriz: bu günlerimizdeki modern Nogaylılar (özellikle Kuban Nogaylar) yerel İskit-Sarmat, as ve sirak kabilelerinin torunlarıdirlar, ve eski zamanlardan beri Volga ve Kuban, Don ve Dnepr bölgeleri topraklarında yaşayanlardır.

Foto 7. Seferi. Karaçay-Çerkesya, Aralık 2013

Nogay temsilcilerin taşıdığı subclades böyledir — R1a-Z280, R1a-M458 ve R1b-M269. Eslemes kabilesi arasında, muhtemelen subclades Z2123 — Elan Başkirler temsilcilerinde de vardır.

Foto 8. Nogaylar, Karaçay-Çerkesya. Aralık, 2013

Bu nedenle, Nogaylar genelde Doğu Avrupanın otokton halklarıdır ve eski Nogay ataları şimdiki olduğu gibi orada yaşarlarmiş, en azından Tunç çaından ve Andronovo zamanından beri,(III-IIy.y, M.Ö.).

Nogay ataları — siraklar, aslar ve diğerleri, Andronovo zamanından başlayan XIVy.y, M.Ö., İskit-Sarmat bozkır kabileleri arasında kurulan çeşitli ittifaklar oluşturmuşlar ve son kurulan ittifak göçebe kabilesi Altın ordunun Moğol kabilesi temsilcisi — Edigey olmuştur. Moğollardan, oluşan Nogay ataları — "nagan" ismini almışlar, yani — "nogay", bunun anlamı da göçebe'dir, yani "bizim sadık kişiler". İkincisi — İskit-Sarmat sonrası, Nogayların ana etnik bileşimi kuman-kıpçaklarıdır. Nogaylarda bu cluster C-F1756 — sarı soyundan, R1b-M73 (DYS390=22) —Çuy kabilesinden, Kumi soyu, ve N — Kobyak (Kubekovıy) Lukomorye'li kumanlar soyundandır. Nogayların üçüncü ana bileşimi — Bu Kafkas substrat'ı, özellikle şu haplogroups ile bağlantılı G2a, J2, J1, L и E1b.

Son olarak, dördüncü bileşimi — Moğollca, Nogaylarda bu "C" Starcluster temsilcileri "O" ve "D" haplogroup'u. Nogaylarda "O" haplogroup temsilcisı Nogay Orda'nın kurucusu — Edigey'imiş, çünkü Kırım Tatarlarından Mansurskih mangıyt kabilesinden, kendilerini Edigeya soyundan sayıyorlarmış — onların da haplogroup'u "O"[17].

"D" haplogroup'u, Kalmuklar ve Budist vaizler arasında bağlantılıdırlar, bu haplogroup Tibetliler'de bir Ana(öz) haplogroupudur.

ETP «Suyun» projesi kapsamında, Astrakhan ve Kuban Nogayların testlerini ve SNP'lerini gerçekleştiren — B.A.Muratov (Ufa) ve R.R.Suyunov (Moskova), sefer kılavuzları — E.D.Kutluambetov (Astrakhan), İ.İ.Suyunov (Astrakhan), ve M.K.Suyunov (Çerkessk).

Kaynakça ve notlar:

1. Трепавлов В.В. История Ногайской Орды. М., Издательская фирма «Восточная литература» РАН, 2002, 752 с.: ISBN 5-02-018193-5.

2. Керейтов Р.Х. Ногайцы. Особенности этнической истории и бытовой культуры: монография. Ставрополь, Сервисшкола, 2009, 464 с. ISBN: 978-5-85183-012-9.

3. Капаев И.С. Ногайские мифы, легенды и поверья. Опыт мифологического словаря. М., 2012, 424 с., ISBN: 978-5-7117-0678-6.

4. Сикалиев (Шейхалиев) А.И.-М. Ногайский героический эпос. Черкесск, 1994; ISBN: 5-85183-008-5.

5. Схаляхо Р.А. Геногеография тюркоязычных народов Кавказа: анализ изменчивости Y-хромосомы. Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата биологических наук. М., 2013, С.12; Nature.com base.

6. Гаплотипы ногайцев см. в проекте «Soraman» на FTDNA, familytreedna.com/public/suyun/default.aspx?section=yresults

7. Кутуев И.А., Хуснутдинова Э.К. Генетическая структура и молекулярная филогеография народов Евразии. Уфа, Гилем, 2011, ISBN: 978-5-7501-1275-3.

8. Схаляхо Р.А. Геногеография тюркоязычных народов Кавказа: анализ изменчивости Y-хромосомы. Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата биологических наук. М., 2013, С.12.

9. Yunusbayev B.et all. The Caucasus as an asymmetric semipermeable barrier to ancient human migrations// Oxford University Press on behalf of the Society for Molecular Biology and Evolution, 2011.

10. suyun.info/index.php?p=ydna_nogais&LANGRUS

11. Схаляхо Р.А. Геногеография тюркоязычных народов Кавказа: анализ изменчивости Y-хромосомы. Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата биологических наук. М., 2013, С.12.

12. Схаляхо Р.А. Геногеография тюркоязычных народов Кавказа: анализ изменчивости Y-хромосомы. Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата биологических наук. М., 2013, С.12; Nature.com base.

13. Bu konuda daha fazla bilgi edin — Евстигнеев Ю.А. «Ногой и ногайцы» // Этническая и этносоциальная история народов Кавказа, Средней Азии и Казахстана». СПб., 1995. Stępniak, göçebe, Kırım'da çok bozkır Tatarlar Nogay çağrıldı — Daha sonra bir figüratif bir anlamı vardı, yeşil, çim kök — Bu geri ethnonym Moğol kelimesi "bacak revolver" gider. Ethnonym dönem "ayak" Volga yılında Nogay Orda (XV-XVI yüzyıllar.) Varlığı sırasında, belli ki, oldu.

14. suyun.info/index.php?p=ydna_nogais&LANGRUS Daha fazla bilgi ve test fotoğrafları için bakınız — Муратов Б.А. ДНК-генеалогия тюркоязычных народов Урала, Волги и Кавказа. Том 4, серия «Этногеномика и ДНК-генеалогия», ЭИ Проект «Суюн». Vila do Conde, Lidergraf, 2014, илл. ISBN: 978-5-9904583-2-1.

15. Керейтов Р.Х. Этническая история ногайцев. Ставрополь, 1999, ISBN: 5-85183-059-X, С.77.

16. Евстигнеев Ю.А. Половцы: кто они? К вопросу об этнической идентичности половцев. Общество. Среда. Развитие (Terra Humana), №2, 2011.
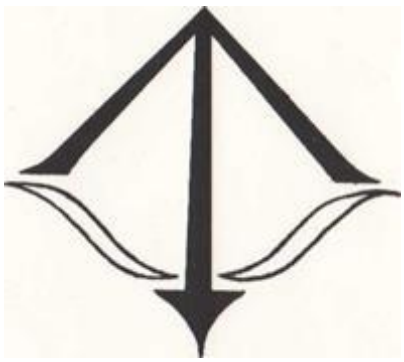
17. 250007 Mansursky, O, 13 22 15 11 13-14 11 12 12 12 14 28, rodstvo.ru/forum/index.php?showtopic=3771